

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ И ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о изменама и допунама Закона о одбрани утврђен је у члану 97. тачка 4. Устава Републике Србије, према којој Република Србија уређује и обезбеђује одбрану и безбедност Републике Србије и њених грађана и мере за случај ванредног стања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Основни разлог за доношење овог закона је потреба отклањања проблема и недостатака уочених у поступку редовног праћења примене прописа и аката којима се уређује систем одбране и усаглашавање са променама у правном систему Републике Србије извршеним након ступања на снагу последњих измена извршених у Закону о изменама и допунама Закона о одбрани („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 88/09 – др. закон, 104/09 – др. закон и 10/15). Разлог за доношење овог закона је потреба усклађивања важећих решења са искуствима у практичној примени Закона о одбрани, отклањање уочених правних празнина и непрецизности у појединим решењима које стварају тешкоће у тумачењу одредаба закона

Као један од разлога за доношење закона је потреба да се прецизира који су то тајни подаци настали у раду команди, јединица и установа Војске Србије које је неопходно оквирно означити као податке од значаја за националну безбедност и систем одбране и као такве их посебно заштитити јер би њихова доступност јавности произвела озбиљне правне и/или друге последице по интересе заштићене законом, што би могло довести до угрожавања система одбране и безбедности земље, као и оперативне и функционалне способности Војске Србије.

Циљ који треба постићи доношењем овог закона је ефикасније руковођење и обезбеђивање ефикасног функционисања Војске Србије.

Материја чије се уређивање предлаже овим законом је законодавна материја па не постоји могућност да се уочени проблеми реше без доношења закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Чланом 1. Нацрта закона предлаже се измена члана 4. тачка 9) ради усклађивања дефиниције појма „одбрамбени интереси” са дефиницијом у Стратегији одбране Републике Србије.

Уз члан 2

Чланом 2. Нацрта закона предлаже се измена члана 9. став 2. брисањем тачке 7) Закона и додавањем новог става којим се прописује да надлежни скупштински одбор разматра годишњи извештај Владе о стању припрема за одбрану, уместо да се овај извештај усваја на пленарној седници, а имајући у виду да се ради о строго поверљивом документу.

Уз члан 3.

Чланом 3. Нацрта закона у члану 14. став 2. предлажу се измене и допуне којима се утврђују нова и прецизирају поједина овлашћења Министарства одбране у области: мобилизације и активирања субјеката система одбране за извршавање задатака у ратном и ванредном стању; обуке грађана за одбрану земље; цивилно-војних односа у области одбране и безбедности; саобраћаја и транспорта људи и средстава у систему одбране; одређивања заштитних зона око војних комплекса и војних објеката и аката о организацији Министарства одбране и Војске Србије. Такође, врши се усаглашавање са Законом о буџетском систему који прописује да Министарство одбране (као директан буџетски корисник) може уредити начин и поступак израде предлога средњорочног и финансијског плана и прецизира да је Министарство одбране надлежно да уређује планирање развоја система одбране.

Уз члан 4.

Чланом 4. Нацрта закона предлаже се измена члана 15. став 2. тачке 5) којом се прецизира врста аката које Генералштаб Војске Србије припрема, односно да припрема предлоге аката о организацији команди, јединица и установа Војске Србије.

Уз члан 5.

Чланом 5. Нацрта закона предлаже се допуна члана 21. новим ставом 2. којим се прописује могућност оснивања буџетског фонда за потребе обезбеђења средстава за финансирање функционисања и унапређења службе трагања и спасавања војних ваздухоплова и развој способности Војске Србије по овом питању.

Уз члан 6.

Чланом 6. Нацрта закона предлаже се брисање става 2. у члану 22. ради усаглашавања обавезе вођење евиденције потврђених међународних уговора из области одбране и војне сарадње са одредбама закона који уређује закључивање и извршење међународних уговора, којим је прописано да се оригинални примерци потписаних свих међународних уговора и других међународно–правних аката (укључујући и оне из области одбране) евидентирају и чувају у министарству надлежном за спољне послове.

Уз члан 7.

Чланом 7. Нацрта закона предлаже се измена члана 23а ради прецизнијег уређивања које се евиденције о настрадалим и несталим лицима у оружаним сукобима воде у Министарству одбране.

Уз члан 8.

Чланом 8. Нацрта закона предлаже се измена члана 24. став 2. тачка 3) којом се прецизира да су, у области одбране, министарства надлежна да организују и прате стање припрема за одбрану субјеката из делокруга надлежности која су им прописана Законом о министарствима.

Уз члан 9.

Чланом 9. Нацрта закона, односно изменом у члану 29. став 2. тачка 1), предлаже се брисање речи: „који су саставни део Плана одбране Републике Србије”, с обзиром да планови одбране аутономних покрајина, општина, градова и града Београд не представљају саставни део Плана одбране Републике Србије.

Уз члан 10.

Чланом 10. Нацрта закона предлаже се измена члана 39. став 1. бисањем речи: „гранични појас”, ради усаглашавања са законом који уређује заштиту државне границе чијим одредбама појам граничног појаса није предвиђен.

Уз члан 11.

Чланом 11. Нацрта закона предлаже се брисање става 1. у члану 44. који прописује да се управљање ресурсима неопходним за логистичку подршку реализује у оквиру система планирања, програмирања, буџетирања и извршења финансирања одбране ради усклађивања са прописима којима је уређен буџетски систем. Како је чланом 45. став 2. Закона о одбрани већ дато овлашћење министру одбране да уреди управљање логистичком подршком која обухвата планирање, организовање, спровођење и контролу исте, то став 1. у члану 44. постаје непотребан након усклађивања члана 14. став 2. тачка 39). С тим у вези, мења се и назив овог овог члана.

Уз чл. 12. и 13. .

Чланом 12. закона предлаже се додавање назива испред члана 45. Истовремено се предлажу измене члана 45. став 2. како би се прецизирило да, осим установа и јединица Војске Србије, логистичку подршку врше и војне установе које су организационо и функционално везане за Министарство одбране у којима се обављају послови за потребе логистичке подршке Војске Србије и немају статус правног лица. Брисани су ставови 3. и 4. који су одређивали правна лица овлашћена да обављају делатности везане за логистичку подршку.

Уз члан 14.

Чланом 14. Нацрта закона предлаже се назив члана и нови члан 46а којим се одређују војне установе и привредна друштва која, поред логистичке подршке из члана 45. овог закона, могу обављати и друге послове за потребе Министарства одбране и Војске Србије. Истовремено се прописује да логистичку подршку и друге послове за потребе Министарства одбране могу обављати и друга правна лица одређена у ставу 2. овог члана.

Уз члан 15.

Чланом 15. Нацрта закона предлаже се брисање става 2. у члану 47, јер је из важећег решења произилази да грађани могу истовремено имати више распореда за извршавање војне, радне и материјалне обавезе, иако је у пракси тешко могуће одазивање, односно извршавање обавеза лица на два или више места на које распоређено у ратном и ванредном стрању.

Уз члан 16.

Чланом 16. Нацрта закона предлаже се измена члана 51. став 1. којом се ствара могућност да жене могу бити распоређене по основу радне обавезе све док су у радном односу, чиме се врши усаглашавање са одредбама закона који уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Уз члан 17.

Чланом 17. Нацрта закона предлаже се измена члана 60а и прецира се да начин обучавања и категорију грађана коју ће за потребе земље обучавати Министарство одбране уређује Влада на предлог министра одбране.

Уз члан 18.

Чланом 18. Нацрта закона предлаже се допуна члана 62. новим ставом 3. којим се уводи обавеза правних лица да Министарству одбране достављају податке од значаја за одбрану. Садашњим законским решењем правним лицима није прописана ова обавеза, која је неопходна ради прикупљања података веома значајних, између осталог, за билансирање потреба и могућности и давање задатка субјектима система одбране.

Уз члан 19.

Чланом 19. Нацрта закона предлаже се измена члана 68. брисањем става 5. имајући у виду да је Влада одлуком о врстама инвестиционих објеката и просторних и урбанистичких планова од значаја за одбрану прописала захтеве и мере у поступку планирања и изградње инвестиционих објеката од значаја за одбрану у погледу потреба одбране земље, због чега је непотребно исту област поново уређивати.

Уз члан 20.

Чланом 20. Нацрта закона предлаже се измена члана 76. како би се удружењима која своје деловање тежишно заснивају на областима од значаја за одбрану и својим програмима, деловањем, масовносшћу и организованошћу доприносе јачању система одбране омогућило стицање статуса удружења од посебног значаја за одбрану.

Уз члан 21.

Чланом 21. Нацрта закона предлаже се измена члана 87. како би лица која обављају послове планирања одбране и руковоаци планова одбране у државним и другим органима, привредним друштвима, правним лицима и предузетницима од значаја за одбрану имала обавезу да поседују одговарајући сертификат у складу са законом којим се уређује заштита тајних података.

Уз члан 22.

Чланом 22. Нацрта закона предлажу се измене и допуне члана 102. како би се оквирно одредило који су то тајни подаци настали у раду команди, јединица и установа ВС које је неопходно означити као податке од значаја за националну безбедност и систем одбране, односно чија би доступност јавности произвела озбиљне последице по интересе заштићене законом, што би за последицу имало угрожавање система одбране и безбедности земље, као и оперативне и функционалне способности Војске Србије. Истовремено се стварају услови да се онемогући да такви тајни подаци буду доступни неовлашћеним лицима и јавности, при чему предложена измена не представља сметњу да се они доставе надлежним органима, у складу са законом и у законском поступку.

Уз члан 23.

Чланом 23. Нацрта закона предлажу се измене члана 105. тако што се утврђује да начин вођења посебне евиденције и вредносно праћење непокретних ствари за посебне намене прописује министар одбране, чиме се ствара правни основ за доношење посебног прописа којим би се наведена питања уредила.

Уз члан 24.

Чланом 24. Нацрта закона предлаже се нови члан 105а који регулише стабилну специфичну опрему и технички надзор над овом опремом и истовремено ствара законски основ за израду посебног прописа који би уредио предметну област у Министарству одбране у складу са законом који регулише енергетику у Републици Србији.

Уз чл. 25, 26. и 27.

Чланом 25. Нацрта закона предлажу се измена чл. 107б, 107г и 107д којима се стварају се услови да Војно правобранилаштво може, по потреби, ангажовати судске вештаке са листе судских вештака и да се за војног правобраниоца и његове заменике могу поставити лица која испуњавају услове за постаљење државног правобраниоца, односно заменике државног правобраноца. Истовремено се утврђује да круг запослених лица у Војном правобранилаштву обухвата и друге професионалне припаднике Војске Србије запослене на административно техничким и другим пратећим пословима од значаја за рад овог органа.

Уз члан 28.

Чланом 28. Нацрта закона предлаже се измена члана 108. став 1. којом се врши прецизирање категорије лица која врше послове државне управе у Министарству одбране, обзиром да те послове поред државних службеника и намештеника и професионалних војних лица обављају и цивилна лица на служби у Војсци Србије.

Уз члан 29.

Чланом 29. Нацрта закона предлаже се нови члан 108а, којим се утврђује да се одредбе овог закона о правима, обавезама и одговорности запослених у Министарству одбране једнако односе на жене и мушкарце.

Уз члан 30.

Чланом 30. Нацрта закона предлаже се измена члана 109. како би се превазишао проблем који се јавља приликом достављања на сагласност Влади Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству одбране, имајући у виду да има преко 200 књига формација са преко 20.000 страна, што ствара и практичан проблем у каснијем руковању овим актима, њиховом чувању и архивирању.

Уз. чл. 31. и 32.

Чланом 31. Нацрта закона предлаже се измена члана 112. став 1. тачка 1), а чланом 32. Нацрта закона предлажу се измене у члану 113, чиме се врши усаглашавање прописаних новчаних казни за прекршај правних лица са изменама у члану 18, односно чл. 8, 9. и 15. овог закона.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

Средства за спровођење овог закона обезбеђена су Законом о буџету РС за 2017. годину и накнадним изменама (закључно са 17.11.2017. године) на Разделу 18, у оквиру Програма 1703 – Операције и функционисање МО и ВС у укупном износу (све функције и сви извори финансирања) од 64.446.023.404 динара на програмским активностима: 001 – Функционисање МО и ВС – 21.364.330.000

динара, 0002 – Мултинационалне операције - 1.518.739.000 динара, 0003 – Администрација и управљање – 34.343.085.000 динара, 0004 – Ванредне ситуације – 1.025.503.000 динара, 0005 - Изградња и одржавање стамбеног простора (Буџетски фонд за финансирање стамбених потреба професионалних припадника Војске Србије и запослених у МО) – 427.837.000 динара, 0006 – Унапређење стања у области наоружања и војне опреме и одржавање средстава (Буџетски фонд за наоружање и војну опрему) – 3.668.761.000 динара, 0007 – Унапређење стања у области војног образовања и војне научноистраживачке делатности (Буџетски фонд за потребе војног образовања и војне научноистраживачке делатности) – 183.543.000 динара и 0008 – Функционисање система специјалних веза (Буџетски фонд за потребе система специјалних веза) – 478.312.000 динара, и пројектима: 4001 – Попуна ратних материјалних резерви – 240.000.000 динара, 5002 – Гасификација комплекса у ТРЗ Чачак – 33.988.000 динара, 5004 – Модернизација школско-борбених авиона – 540.913.000 динара, 4002 – Стамбено кредитирање (Буџетски фонд за финансирање стамбених потреба професионалних припадника Војске Србије и запослених у МО) - 612.000.000 динара и четири накнадно уведена пројекта у укупном износу од 9.012.404 динара.

Средства за спровођење овог закона у 2018. и 2019. години биће планирана у оквиру лимита које Министарство финансија одреди за раздео Министарства одбране.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се доношење овог закона по хитном поступку у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12-пречишћен текст), због неодложне потребе прецизног уређивања војних установа које послују по принципу стицања и расподеле добити, прецизирања обавеза у области планирања и извештавања о стању припрема за одбрану, као и утврђивања који су то тајни подаци у области одбране и Војске које је неопходно означити као податке од значаја за националну безбедност и систем одбране, а који не могу бити доступни јавности, имајући у виду бројност захтева усмерених на прибављање података који се односе на употребу Војске у извршавању Уставом и законима утврђених надлежности.